

Lietuvos Respublikos Finansų ministerijai

2018 m. rugsėjo 05 d.

Lukiškių g. 2, Vilnius

DĖL ASMENŲ, TURINČIŲ TEISĘ GAUTI PARAMĄ, TEISINIO REGLAMENTAVIMO TOBULINIMO

Asociacija „Investors' Forum“ (toliau – Investuotojų Forumas arba IF), atsakydama į el. dokumentą "Dėl asmenų, turinčių teisę gauti paramą, teisinio reglamentavimo tobulinimo" (Dokumento numeris (14.14E -03)-6K-1803801. data 2018-07-13), siunčia savo pastabas ir pasiūlymus minėtu klausimu.

Sveikiname iniciatyvą paramos gavimo ir teikimo reguliavimą paanalizuoti giliau. IF jau yra išsakęs savo nuogaštavimus teikdamas pasiūlymus Vyriausybei dėl mokesčių sistemos tobulinimo ir įvardinęs šią sritį, kaip reikalaujančią pertvarkos. Lietuvoje parama skatinama mokestinėmis paskatomis tiek juridinių asmenų, tiek fizinių asmenų lygyje, o paramos gavėjų statusas suteikiamas išskirtinai liberaliai. Palyginimui Latvijoje ir Estijoje paramos gavėjo statuso suteikimas ribojamas labiau ir jį gauti gali tik visuomenei naudingą veiklą vykdančys subjektai, o ne praktiškai bet kokie pelno nesiekiantys subjektai. Be to, tiek Latvijoje, tiek Estijoje paramą teikiančio asmens lygyje parama laikoma pelno paskirstymu ir reikia mokėti pelno mokestį. Parama neapmokestinama gavėjui. Galiausiai, nei Latvijoje nei Estijoje gyventojai negali pervesti dalies savo pajamų mokesčio paramos gavėjams, tuo tarpu Lietuvoje šios subsidijos aprėptis tik didėja. Galiausiai turime situacijas, kai reklamos ar kitos paslaugos forminamos kaip parama; paramos gavėjo statusu piktnaudžiaujama asocijuotų asmenų grupėje; gyventojai kontroliuojantys juridinį asmenį (kokią nors bendriją ar asociaciją) ir būdami vieninteliai arba pagrindiniai naudos gavėjai iš to juridinio asmens veiklos iš esmės remia patys save. Ir panašiai.

Nors teisiniai pagrindai atimti paramos gavėjo statusą piktnaudžiavimo atvejais Lietuvoje egzistuoja, praktikoje ši sritis iki šiol beveik nėra administruojama, ypač kalbant apie tą dalį, kur paramą teikia gyventojai.

Todėl siūlome toliau išvardintus pokyčius.

Švietimas ir administravimo gerinimas

Siūlome pradėti šviesti mokesčių mokėtojus, kad sistemos laukia pertvarka, ir kad minėti piktnaudžiavimo atvejai nebebus toleruojami. Tuo pačiu siūlome taikyti griežtas administravimo priemones į ateitį, t.y. atimti paramos gavėjo statusą, bet neperskaičiuoti mokesčių atgaline data. Nors kai kuriais atvejais tai būtų ne tik teisėta, bet ir teisinga, visgi esama padėtis daug metų buvo toleruojama, ir dabar atstatyti teisingumą visais atvejais nebus įmanoma.

Mokesčių lengvatos taikymo principai

Sekant kaimynių Latvijos ir Estijos pavyzdžiu reikėtų siaurinti atvejus, kai suteikiamas paramos gavėjo statusas. Parama savo esme yra neatlygintina pagalba, teikiama neturint tiesioginio intereso arba negaunant tiesioginės asmeninės naudos iš to, kad paramos gavėjas gavo paramą.

Pavyzdžiui profesionalaus sporto atveju didžiųjų rėmėjų „parama“ iš tikrųjų yra reklamos (tiesioginės ar netiesioginės) pirkimas. O jeigu paramą sporto klubui teikia kontroliuojantys asmenys, tai ir mokestinės naudos gavimas santykiuose tarp asocijuotų asmenų. Tuo tarpu sirgalių teikiama parama klubams galėtų būti pateisinama, nes tiesioginės asmeninės naudos nėra. Kita vertus, profesionalus sportas yra verslas, kurio tikslas yra pelno siekimas. Kadangi profesionalaus sporto klubai patiria dideles sąnaudas (žaidėjų ir trenerių samdymo (pirkimo), treniruočių, kelionių ir t.t.) kurios būtų priskiriamos leidžiamoms atskaitymams, tai „paramos“ perklasifikavimas į reklamos pajamas nebūtų nei nenormalus, nei drastiškas žingsnis. Kita vertus, skaidriai veikiantys ir pelno siekiantys profesionalaus sporto klubai turėtų galimybę skirstyti pelną savo dalyviams, kas irgi būtų visiškai normalu. Atsižvelgiant į realų poreikį, kartu galėtų būti keičiami atitinkamai įstatymai, kurie leistų pvz. savivaldybėms ir toliau finansuoti profesionalaus sporto klubus. Jeigu klubas iki finansavimo gavimo nuostolingas, tai papildomai pelno mokesčio jis vis tiek nemokėtų, o jeigu pelningas, tai tuomet gal ir finansavimo nebereikia.

Tie juridiniai asmenys, kurių veiklos pagrindinis tikslas – mokamų paslaugų teikimas – taip pat paprastai neturėtų gauti paramos gavėjo statuso. Tai dažniausiai bendrijos, asociacijos bei VŠĮ forma veikiantys buriavimo, plaukiojimo, jodinėjimo, šokių ir įvairiausių kitų sporto šakų klubai, sveikatinimo paslaugų teikėjai, sanatorijos, privačios mokyklos, ligoninės, universitetai, vaikų darželiai, ir pan. Diskutuotina sritis, kur paramos gavėjo statusas galėtų būti suteikiamas net ir nuolatos bilietus į renginius pardavinėjantiems subjektams yra kultūros paslaugos, tačiau ne pop-kultūros. Šioje srityje veikiausiai būtų galima pritaikyti gerą kitų šalių (Latvijos, Estijos, kitų šalių).

Taipogi juridiniai asmenys, kurių vienintelė paskirtis yra teikti paslaugas aiškiai apibrėžtam ratui gyventojų (namų, sodų, garažų bendrijos, medžiotojų būreliai ir pan.) taipogi neturėtų gauti paramos gavėjo statuso, nes jie tenkina ne visuomenės, o tik siauros konkrečių asmenų grupės interesus.

Dėl neliečiamo kapitalo fondų

Pastaruoju metu Lietuvoje pradėti kurti neliečiamo kapitalo fondai, skirti universitetų ir panašių visuomenei naudingų įstaigų veiklos papildomam finansavimui. Tai yra pasaulyje pasiteisinusi aukštojo mokslo kokybės gerinimo priemonė. Kol kas tokie fondai steigiami vangiai, o kapitalo poreikis jiems yra itin didelis. Siūlome skatinti juos įtraukiant į GPM lengvatos aprėptį, numatant gyventojams galimybę iki tam tikro procento GPM papildomai skirti neliečiamo kapitalo fondams. Kadangi tokie fondai turi sudėtingą struktūrą, yra griežtai prižiūrimi, o tiesioginė nauda iš jų lėšų panaudojimo vargiai įmanoma, galimybių piktnaudžiauti praktiškai nebūtų, tuo tarpu lengvata atitiktų jai keliamus tikslus – skatinti paramą plačiai visuomenei naudingoms veikloms.

Esant reikalui, Investuotojų Forumo mokesčių darbo grupės nariai yra pasirengę detaliau pristatyti čia pateiktus pasiūlymus.

Pagarbiai

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė